

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026-2029

Kaupunginvaltuusto 23.03.2026
4034/02.02.00/2025

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

Kaupunginvaltuusto:

- a. hyväksyy vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026-2029 taloussuunnitelman siihen liittyvine tavoitteineen, yleis- ja erityisperusteluineen sekä sitovuus- ja toimintaohjeineen.
- b. toiminnan ja talouden toteutumisesta vuodelta 2026 raportoidaan toimielimille, kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle nyt hyväksyttävällä vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026-2029 taloussuunnitelman sisältävillä tavoitteilla ja rakenteella.
- c. talous- ja omistajaohjaus oikeutetaan korjaamaan kirjoitusvirheet ja tekemään tekstiin teknisluontoisia korjauksia.

Päätös

Liitteet 4034/2025 Talousarvio 2026 kaupunginhallituksen esitys

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 09.03.2026 § 59

Valmistelijat / lisätiedot:

talousjohtaja Marja-Leena Martikainen, puh. 044 718 2153

talouspäälikkö Heini Piironen, puh. 044 718 2154

taloussuunnittelupäälikkö Jaana Kuuva, puh. 044 718 2788

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

vs. kaupunginjohtaja Tero Oinonen

Kaupunginhallitus päättää:

a. ehdottaa kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026–2029 taloussuunnitelman siihen liittyvine tavoitteineen, yleis- ja erityisperusteluineen sekä sitovuus- ja toimintaohjeineen.

b. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että toiminnan ja talouden toteutumisesta vuodelta 2026 raportoidaan toimielimille, kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle nyt hyväksyttävällä vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026–2029 taloussuunnitelman sisältävillä tavoitteilla ja rakenteella.

c. että talous- ja omistajaohjaus oikeutetaan korjaamaan kirjoitusvirheet ja tekemään tekstiin teknisluontoisia korjauksia.

Päätös

Merkitään, että talousjohtaja Marja-Leena Martikainen ja taloussuunnittelupäällikkö Jaana Kuuva olivat läsnä pykälässä vastaamassa kysymyksiin ja he poistuivat kokouksesta kysymyksiin vastaamisen jälkeen.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti vs. kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Selostus

Kuntalain säännökset talousarviosta

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden ohjauksen ja valvonnan välineitä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Talousarvion muuttaminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarvion vuodelle 2026 ja taloussuunnitelman vuosille 2026–2029 kokouksessaan 1.12.2025, 95 §. Hyväksytyn talousarvion laadinnan lähtökohtana oli kaupunginvaltuuston 16.5.2022 vahvistama Kuopio 2030 -strategia, johon talousarvion toiminnan tavoitteiden valmistelu perustui. Lisäksi talousarvio annettiin vuoden 2025 organisaatiorakenteen mukaisena.

Kuopion kaupungin uutta strategiaa ja uuden johtamisjärjestelmän yksityiskohtia valmisteltiin samaan aikaan talousarviovalmistelun kanssa. Koska päätökset Kuopio 2035 -strategian ja hallintosäännön muutoksista käsiteltiin marras- ja joulukuun valtuustokokouksissa, ei vuoden 2026 talousarvio vastaa uutta kokonaisuutta rakenteeltaan eikä tavoiteasetannaltaan.

Vuoden 2026 talousarvion täytäntöönpanosta päättäessään kaupunginhallitus velvoitti kokouksessaan 8.12.2025, § 388, että

- kaupungin toimitukset valmistelevat kaupungin uuden strategian (kv 17.11.2025 § 84) strategisten tavoitteiden mukaiset toimenpiteet vuodelle 2026 helmikuun 2026 loppuun mennessä

- kaupungin toimitukset järjestävät taloudenhoidon vuoden 2026 alusta lähtien 15.12.2025 päätettävän kaupungin hallintosäännön mukaisella rakenteella (kv 15.12.2025 § 101) ja valmistelevat tarvittavat talousarviomuutokset helmikuun 2026 loppuun mennessä

Kuopio 2035 -strategian hyväksyminen johti toimituksissa strategisten tavoitteiden mukaisten toimenpiteiden valmisteluun. Johtamisjärjestelmän muutokset vaikuttivat myös valmisteluun, kun toimialojen sisällä oli mahdollisuus määritellä yhteisiä toimenpiteitä, joilla tavoitellaan onnistumista kaupungille kriittisissä menestystekijöissä. Uusi johtamisjärjestelmä muutti kaupungin laskentahierarkiaa ja talousarvioeurot kohdentuvat erilaisiin kokonaisuuksiin kuin ennen.

Talousarvioon on tehtävä tarvittavat euromuutokset, vaikka koko kaupungin tasolla loppusummat eivät muutu. Toimielinten välillä tapahtuvat muutokset on käsiteltävä kaupunginvaltuustossa.

Kaupunginvaltuuston käsiteltäviä muutetun talousarvion vuodelle 2026, tulee toimielinten käsitellä viipymättä käyttösuunnitelmat.

Talousarviokirja uudistettiin kokonaisuudessaan edellä mainituista syistä ja tuodaan nyt kaupunginhallituksen ja -valtuustoon käsittelyyn kokonaisuutena. Kaupungin johtamisjärjestelmän muutoksen vuoksi osassa taulukoista vertailutietoja ei esitetä vuosilta 2024 ja 2025.

Lautakuntien ja jaostojen talousarvioesitykset

Lautakunnat ja jaostot ovat käsitelleet talousarvioesitykset seuraavasti:

Sivistyslautakunta on 17.2.2026 § 24 käsitellyt sivistyslautakunnan alaisten palveluiden talousarvioesityksen, linkki esitykseen ohessa

<https://kuopio.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2026669-11>

Kaupunkirakennelautakunta on 18.2.2026 § 35 käsitellyt kaupunkiympäristön talousarvioesityksen, linkki esitykseen ohessa

<https://kuopio.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2026656-4>

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta on 18.2.2026 § 19 käsitellyt liikunta-, kulttuuri- ja yhteisöpalvelujen talousarvioesityksen, linkki esitykseen ohessa

<https://kuopio.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2026651-13>

Konsernijaosto on 18.2.2026 § 16 käsitellyt konsernijaoston alaisen toiminnan talousarvioesityksen, linkki esitykseen ohessa

<https://kuopio.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2026652-5>

Elinvoimajaosto on 19.2.2026 § 7 käsitellyt elinvoimajaoston alaisen toiminnan talousarvioesityksen, linkki esitykseen ohessa

<https://kuopio.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2026650-7>

Tarkastuslautakunta on 26.2.2026 § 4 käsitellyt tarkastuslautakunnan talousarvioesityksen, linkki esitykseen ohessa

<https://kuopio.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2026679-4>

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosäätö 69 §

Kuopion kaupungin hallintosäätö 71 §

Vaikutusten arviointi

Liitteenä oleva talousarvioesitys sisältää vaikutusten arvioinnin.